

S P R A W O Z D A N I E

Z REALIZACJI ZADAŃ
INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ
NA TERENIE MIASTA RACIBÓRZ

w 2018 R.

Racibórz, 25 marca 2019 r.

WSTĘP

Sprawozdanie podsumowuje działania organów Inspekcji Weterynaryjnej prowadzone w 2018 r. na terenie województwa śląskiego powiat Racibórz.

Podstawowym zadaniem Inspekcji Weterynaryjnej jest ochrona zdrowia ludzi i zwierząt.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu w 2018 r. wykonywał ustawowe zadania zgodnie z opracowanymi planami pracy, pomimo niewielkiej obsady kadrowej oraz zwiększaniu ilości zadań.

W roku sprawozdawczym w powiecie raciborskim stwierdzono kilka ognisk chorób zakaźnych zwalczanych z urzędu.

Jedno ognisko w miejscowości Gródczanki (gmina Pietrowice Wielkie) dotyczy zwalczanej z urzędu zoonozy - **gruźlicy bydła** – wyznaczone zostało 25 września 2018 r. na podstawie mikrobiologicznych badań tkanek pobranych poubojowo od podejrzanych sztuk bydła, przeprowadzonych w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym – Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach.

W gospodarstwie tym nadal trwa zwalczanie wspomnianej choroby bydła zgodnie z obowiązującymi przepisami; do chwili obecnej w ognisku tym zlikwidowano już 23 sztuki bydła, a stado to nadal posiada status stada zakażonego gruźlicą bydła.

Ponadto w roku 2018 na terenie powiatu raciborskiego stwierdzono 4 ogniska innej choroby zakaźnej zwalczanej z urzędu – **zgnilca amerykańskiego pszczoł**.

Pierwsze ognisko (1/2018) stwierdzono dnia 25 czerwca 2018 roku na terenie miasta Racibórz (Markowice), gdzie zlikwidowano w tym samym dniu jedną rodzinę pszczelą. W związku z tym ogniskiem wyznaczono obszar zapowietrzony chorobą zgnilec amerykański pszczoł o promieniu 6 km od ogniska, Rozporządzeniem nr 1/18 Wojewody Śląskiego z dnia 19 lipca 2018 r.

W wyznaczonym obszarze obejmującym w części dotyczącej powiatu raciborskiego większą część terenu miasta Racibórz, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu przeprowadził przegląd tj. badanie kliniczne wszystkich pasiek – łącznie zbadano 68 gospodarstw pasiecznych utrzymujących 884 rodziny pszczele. Ognisko uznano za wygasłe dnia 26 listopada 2018 r. a co za tym idzie wyznaczony obszar zapowietrzony uznano za wolny od zgnilca amerykańskiego pszczoł.

Trzecie ognisko (3/2018) zgnilca amerykańskiego pszczoł stwierdzono w dniu 6 września 2018 r. na terenie miejscowości Kornowac (likwidacja dwóch rodzin pszczelich w dniu 6 września 2018 r.), w związku z czym również wyznaczono obszar zapowietrzony zgnilcem amerykańskim pszczoł o promieniu 6 km od niego, który to obszar w części obejmował teren miasta Racibórz.

Drugie i czwarte ognisko (2/2018 i 4/2018) zgnilca amerykańskiego pszczoł stwierdzono w miejscowości Rudy (gm. Kuźnia Raciborska) w dniach 21 sierpnia 2018 (likwidacja trzech rodzin pszczelich dnia 27.08.2019 r) oraz 18.09.2018 r. (likwidacja dwóch rodzin pszczelich w dniu 19.09.2018 r.), a wynikający z nich

obszar zapowietrzony wyznaczony o promieniu 6 km obejmował wyłącznie teren gminy Kuźnia Raciborska. W obszarze tym Powiatowy lekarz Weterynarii w Raciborzu przeprowadził przegląd 19 gospodarstw pasiecznych utrzymujących 2016 rodzin pszczelich.

Ostatecznie wszystkie ogniska zgnilca amerykańskiego pszczół zostały wygaszone przed końcem roku 2018, a obszary zapowietrzone zostały zniesione. W chwili obecnej teren powiatu raciborskiego jest wolny od zgnilca amerykańskiego pszczół. Jednakże biorąc pod uwagę zagrożenie ponownym wystąpieniem tej choroby pszczół w rodzinach osłabionych zimowaniem, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu planuje przeprowadzenie wiosennych przeglądów pasiek na wymienionych terenach w roku 2019.

Monitorowanie chorób zakaźnych zwalczanych z urzędu takich jak –gruźlica, enzootyczna białaczka, brucelozą, wścieklizną, choroba niebieskiego języka, pomór świń, BSE itd. Zostało wykonane zgodnie z planem.

Na terenie powiatu raciborskiego prowadzono tak jak w roku poprzednim monitoring w zakresie afrykańskiego pomoru świń, polegający na pobieraniu prób od dzików padłych na terenie powiatu oraz przeprowadzono szkolenia rolników dotyczące tej bardzo groźnej choroby. Przy współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa monitorowano zwiększone upadki świń w gospodarstwach. Na terenie powiatu raciborskiego do chwili obecnej nie stwierdzono przypadków w/w choroby.

W 2018 kontynuowano szeroko zakrojoną akcję informacyjną wśród hodowców trzody chlewnej na temat ASF, w szczególności nowo wprowadzonymi przepisami w zakresie bioasekuracji gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną (Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 lutego 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 360), a także zagrożeniem zgnilcem amerykańskim pszczół w związku z wyznaczonymi w roku 2018 ogniskami tej choroby.

Ogromnego wysiłku i nakładu pracy wymaga prowadzenie księgowości w zakresie sprawozdawczości oraz planowania, szczególnie planowanie i sprawozdawczość w układzie zadaniowym.

W zakładach znajdujących się pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu raciborskiego w 2018 r. nie stwierdzono naruszeń, które mogłyby doprowadzić do zagrożenia zdrowia lub życia ludzi. Zakłady te cały czas poszukują nowych rynków zbytu co jest związane ze zwiększonymi obowiązkami pracowników inspektoratu (nowe wymogi, zwiększony nadzór, wypisywanie świadectw zdrowia na partie towaru).

1. HIGIENA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO NA TERENIE MIASTA RACIBÓRZ

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu na terenie miasta Racibórz sprawował nadzór nad:

- 1 zakładem przetwórstwa jaj,
- 1 zakładem przetwórstwa mlecznego,
- 1 zakład przetwórstwa mięsa,
- 3 zakładami prowadzącymi działalność marginalną, lokalną i ograniczoną,
- 14 gospodarstwami produkcji mleka

W powyższych podmiotach przeprowadzono łącznie 30 kontroli, audytów i inspekcji przez pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu oraz wyznaczonych urzędowych lekarzy weterynarii na podstawie art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. z 2018 r. 36 z późn. zm.). Producenci żywności prowadzą całorocznie badania właścicielskie żywności wraz z obszarami produkcji na zgodność z higieną produkcji oraz bezpieczeństwem żywności, których to harmonogram jest corocznie akceptowany przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu. W powyższych nadzorowanych podmiotach nie stwierdzono poważnych uchybień zagrażających zdrowiu i życiu ludzi, natomiast drobne nieprawidłowości notowane podczas bytności w zakładach czy gospodarstwach były usuwane na bieżąco.

Również na terenie miasta Racibórz był realizowany Krajowy program badań kontrolnych substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt i środkach żywienia zwierząt w ramach którego w 2018 r. pobrano 1 próbę (z 55 prób pobranych na terenie całego powiatu raciborskiego) w jednym gospodarstwie znajdującym się na terenie miasta. Wszystkie próby pobrane w ramach w/w badań dały wynik ujemny.

W 2018 r. na terenie miasta Racibórz zgłoszono do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu 41 ubojów gospodarczych przeprowadzonych na terenie gospodarstwa w celu pozyskania mięsa na użytek własny (39 uboje trzody chlewnej oraz 2 uboje kóz). W przypadku ubojów trzody chlewnej sztuki te były dodatkowo poddawane obowiązkowemu badaniu w kierunku włośni. Wszystkie badania dały wynik ujemny.

2. OCHRONA ZDROWIA ZWIERZĄT – MIASTO RACIBÓRZ.

Bydło

Na terenie powiatu raciborskiego Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu realizuje wszystkie obowiązujące programy mające na celu zwalczanie lub monitoring chorób zakaźnych podlegających obowiązkowi zwalczania u bydła.

Na terenie miasta Racibórz w 2018 r. zgodnie z wykazem uzyskanym z Biura Powiatowego w Raciborzu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa znajdowało się 51 stad, w których prowadzono hodowle bydła o ogólnej ilości sztuk 1206. W roku 2018 miasto Racibórz nie było objęte akcją monitoringu w zakresie chorób zakaźnych tj. enzootycznej białaczki bydła, brucelozą bydła, gruźlicy bydła, ze względu na 5 letni cykl badań monitoringowych. W przypadku miasta Racibórz próby w w/w kierunkach będą pobierane w 2019 r.

Kontrola występowania gąbczastej encefalopatii bydła (BSE) i postępowanie z materiałem szczególnego ryzyka była prowadzona przez Inspekcję Weterynaryjną zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszystkie sztuki padłe na terenie powiatu raciborskiego w wieku powyżej 48 m-ca życia były poddawane obowiązkowym badaniom w kierunku BSE. W 2018 r. na terenie miasta Racibórz nie odnotowano padnięć bydła w wieku powyżej 48 m-cy.

Trzoda chlewna

Na terenie powiatu raciborskiego w 2018 r. był kontynuowany Krajowy program zwalczania choroby Aujeszky`ego. W ramach w/w programu na terenie miasta Racibórz wyznaczony przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Raciborzu lekarz weterynarii pobrał w ramach monitoringu 121 prób w 22 gospodarstwach (ogólna liczba sztuk w stadach wynosiła 477 szt.), które w poprzednich latach otrzymały status stad urzędowo wolnych od choroby Aujeszky`ego. Wszystkie pobrane próby były ujemne.

W 2018 r. odnotowano spadek поголівья trzody chlewnej oraz spadek siedzib stad, w których ta hodowla była prowadzona.

W 2018 r. rozpoczęto przeprowadzanie kontroli w zakresie bioasekuracji. Na terenie miasta Racibórz przeprowadzono 2 kontrole w 2 gospodarstwach, w których utrzymywana jest trzoda chlewna. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które nakazano usunąć w drodze decyzji administracyjnej.

Drób

Na terenie powiatu raciborskiego w stadach drobiu prowadzony był program monitoringowy w ramach obowiązującego w roku 2018 „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2017–2019. W 2018 r. na terenie miasta Racibórz znajdowała się 1 ferma prowadząca hodowlą brojlerów o maksymalnej możliwości obsady 27.000 szt. Ferma ta w pełni realizowała obowiązujący program, a przeprowadzone badania właścicielskie w kierunku pałeczek *Salmonella* były ujemne.

Owce i kozy

W 2018 r. do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu wpłynęło jedno zgłoszenie z terenu miasta Racibórz dotyczące uboju kóz w wieku powyżej 18 m-cy życia (2szt. – ogólnie na terenie powiatu raciborskiego 20 szt.). W wyniku tego zgłoszenia

pobrano do obowiązujących badań monitoringowych w kierunku TSE 2 próby, które po badaniu dały wynik ujemny.

Inne

W 2018 r. na terenie miasta Racibórz Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu odnotował 25 (w jednym przyp. obserwowane były 2 psy = 26 obserwacji) przypadki pogryzienia człowieka przez zwierzę tj.: psa (23 obserwacji) kota (3 obserwacje). W związku z powyższym, w każdym z w/w przypadków przeprowadzono obserwację zwierzęcia podejrzanego o wściekliznę otrzymując wynik ujemny. W 7 przypadkach po zakończeniu obserwacji skierowano do organów ścigania zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia w związku z uchyleniem się właściciela od obowiązku ochronnego szczepienia psa przeciwko wściekliznie.

W 3 przychodniach i 3 gabinetach weterynaryjnych oraz schronisku działających na terenie miasta Racibórz w 2018 r. zaszczepiono przeciwko wściekliznie 6522 psy, 110 koty. Liczby te jednak nie oznacza zwierząt przebywających na terenie miasta Racibórz.

Na terenie miasta Racibórz w 2018 r. pobrano również 1 próbę – kota do badania w kierunku wścieklizny od zwierząt padłych podejrzanych o chorobę. Przeprowadzone w laboratorium badania nie potwierdziły obecności wirusa w przesłanych próbach.

W 2018 r. na terenie Polski w dalszym ciągu obowiązywał monitoring w zakresie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, polegający na pobieraniu prób od dzików padłych na terenie powiatu, jednakże w ciągu całego roku nie zgłaszano padnięć, w tym wypadków komunikacyjnych z udziałem dzików na terenie Miasta Racibórz

W 2018 r. Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu przeprowadził na terenie miasta Racibórz 2 interwencje w związku ze zgłoszeniem niewłaściwego traktowania zwierząt. W jednym przypadkach interwencje dotyczyły niewłaściwych warunków utrzymywania psów i koni, w drugim przypadku niewłaściwego transportu gołębi. nie stwierdzono uchybień lub stwierdzone uchybienia, które nie zagrażały życiu zwierząt zostały przez właścicieli usunięte.

3. HIGIENA PASZ – MIASTO RACIBÓRZ.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu w 2018 r. sprawował nadzór nad n/w podmiotami działającymi na terenie miasta Racibórz:

Rodzaj działalności	Liczba podmiotów nadzorowanych	Liczba dokonanych kontroli
Produkcja pasz wprowadzanych do obrotu (wymagająca rejestracji) - ogólna liczba podmiotów zajmujących się produkcją pasz - produkcja materiałów paszowych pozyskanych przy produkcji środków spożywczych (np. młyny, browary)	2	2
Obrót paszami (działalność wymagająca zarejestrowania)	hurtowy	1
	detaliczny	4
Obrót paszami (działalność wymagająca zatwierdzenia)	2	2
Produkcja pierwotna materiałów paszowych- żywienie zwierząt przeznaczonych do produkcji żywności (art. 2 rozp. 183/2005)	168	6
Hodowle stosujące w żywieniu zwierząt uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego (art. 23 rozp. 1774/2002), stanowiące surowiec kategorii 3	0	0
Zakłady prowadzące czynności pośrednie oraz składowanie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (art. 24 ust. 1 lit. h rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. U. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1 z późn. zm.)	1	1
Wytwórcy materiałów paszowych	1	0
Transport pasz	14	6
Inne podmioty zarejestrowane	5	5

4. OCHRONA ZWIERZĄT – MIASTO RACIBÓRZ.

W 2018 r. na terenie miasta Racibórz pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu przeprowadzili następującą ilość kontroli z zakresu dobrostanu zwierząt:

	BYDŁO	ŚWINIE	KURY TOWAROWE	KONIE	KURY RZEŻNE	OWCE	KOZY
Ogólna liczba gospodarstw	51	22	0	97	1	1	5
Liczba przeprowadzonych kontroli	4	2	0	0	0	0	0

Podczas przeprowadzanych kontroli pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu nie stwierdzili zaniedbań w zakresie dobrostanu zwierząt.

W 2018 r. na terenie miasta Racibórz zorganizowano łącznie 3 wystawy (pokazy, procesje) z udziałem zwierząt. We wszystkich przypadkach Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu wyznaczył lekarza weterynarii do nadzoru nad dobrostanem zwierząt uczestniczących w wystawach. Podczas trwania imprez nie stwierdzono żadnych uchybień w w/w zakresie.

W 2018 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu sprawował nadzór nad sprzedażą zwierząt na targowisku mieszczącym się na terenie miasta Racibórz. Poza sprawowanym nadzorem w zakresie dobrostanu zwierząt sprzedawanych na targu, kontroli podlegały również warunki panujące na targowisku oraz dokumentacja i identyfikacja zwierząt wymagana przy obrocie.

W okresie grudnia 2018 r. w związku z przedświąteczną sprzedażą karpia Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu przeprowadził 4 kontrole w różnych punktach sprzedaży karpia znajdujących się na terenie miasta Racibórz. W czasie kontroli pracownicy inspektoratu nie stwierdzili uchybień w zakresie dobrostanu ryb.

W 2018 r. w Schronisku dla Zwierząt Bezdomnych znajdującym się na terenie miasta Racibórz przeprowadzono 2 rutynowe kontrole dotyczące dobrostanu zwierząt i spełniania warunków weterynaryjnych. W trakcie kontroli nie stwierdzano uchybień zarówno w obrębie warunków technicznych utrzymywania zwierząt, stanu sanitarnego schroniska, kondycji zwierząt, a także w zakresie prowadzonej w Schronisku dokumentacji. W roku 2018 nie odnotowywano także skarg wnoszonych do PLW odnośnie funkcjonowania Schroniska.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w roku 2018 certyfikował łącznie 8 komercyjnych wysyłek zwierząt towarzyszących (psy i koty) z terenu Miasta Racibórz do krajów: Portugalia, Wielka Brytania, Norwegia, Rosja oraz USA.

5. IDENTYFIKACJA I REJESTRACJA ZWIERZĄT – MIASTO RACIBÓRZ.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Raciborzu sprawuje nadzór w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt w gospodarstwach mieszczących się na terenie powiatu raciborskiego a prowadzących hodowle: bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz i koni. Wykonując zadania w tym zakresie upoważnieni pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu mają w szczególności prawo do bezpośredniego dostępu do danych zawartych w rejestrze prowadzonym przez Polski Związek Hodowców Koni, Polskie Towarzystwo Kuców Szetlandzkich, Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków oraz Polski Klub Wyścigów Konnych, dotyczącym zwierząt z rodziny koniowatych jak również w rejestrze prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dotyczącym zwierząt gospodarskich oznakowanych oraz do dokonywania korekt i uzupełnień w ww. rejestrach, a także do wprowadzania do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych informacji o statusie epizootycznym siedzib stad.

W 2018 r. na terenie miasta Racibórz pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Raciborzu przeprowadzali kontrole z Cross Compliance w obszarach A, B i C na terenie całego powiatu w tym w 3 gospodarstwach znajdujących się na terenie miasta Racibórz. W jednym z gospodarstw stwierdzono uchybienia w zakresie przemieszczenia bydła do innej siedziby stada po ustawowy terminie 7 dni.

6. ZAŁOŻENIA.

W 2019 r. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Raciborzu nadal będzie wykonywał wszystkie ustawowe zadania w zakresie: zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, badań kontrolnych zakażeń zwierząt, monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nim odporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt w produktach pochodzenia zwierzęcego i środkach żywienia zwierząt, badań zwierząt rzeźnych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego, przeprowadzania kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu.